

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De effectu huius sacramenti. Quæstio 30.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ad primum ergo dicendum, quod materia huius sacramenti potest intelligi per actum vñtionis, non autem materia confirmationis per actum in forma expressum: & ideo non est simile.

Ad secundum dicendum, quod misericordia respicit miseriam: & quia hoc sacramentum datur in statu miseræ, scilicet infirmitatis, ideo potius hic quam in alijs fit mentio de misericordia.

Ad tertium dicendum, quod in forma debet exprimi effectus principalis, & qui semper inducitur in sacramento, nisi fit defectus ex parte recipientis. Non autem talis effectus est corporalis sanitas, ve dicitur *, quamvis quandoque sequatur: ratione cuius Iacobus hunc effectum attribuit orationi, quæ est forma huius sacramenti.

q. sequenti
ar. 2.

† Concil.

Trid. sess.

14. de sa-

crum. ex-

trema vñ-

tionis, c.

2.

QVÆST. XXX.

De effectu † huius sacramenti, in tres articulos diuisa.

D Binde considerandum est de effectu huius sacramenti.

¶ Circa quod quærentur tria.

¶ Primo, utrum extrema vñtio valeat ad remissionem peccatorum?

¶ Secundo, utrum sanitas corporalis sit effectus huius sacramenti?

¶ Tertio, utrum hoc sacramentum characterem imprimat?

ARTIC. I.

Utrum extrema vñtio valeat ad remissionem peccatorum?

120

Thom. 4.

d. 23 q. 1.

ar. 2. q. 1.

& seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod extrema vñtio non valeat ad remissionem peccatorum. Ad hoc enim quod per vnum potest effici, aliud non exigitur. Sed in eo qui extremam vñtionem accipit, requiritur penitentia ad peccatorum remissionem. Ergo per extremam vñtionem non dimittuntur peccata.

¶ 2. Præerea, In peccato non sunt nisi tria, macula,

la, reatus pœnæ, & reliquiæ peccati. Sed per extremam vnctionem non remittitur peccatum quo ad maculam sine contritione, quæ etiam sine vnctione remittitur: nec iterum quo ad pœnam, quia adhuc si conualescat, tenetur perficere satisfactionem iniunctam: nec quo ad reliquias culpæ, quia adhuc remanent dispositiones ex actibus præcedentibus relictæ, vt patet post conualescentiam. Ergo nullo modo per extremam vnctionem fit peccatorum remissio.

¶ Præterea, Remissio peccatorum non fit successiue, sed in instanti. Sed extrema vnctio non fit tota simul, quia plures vnctiones requiruntur. Ergo eius effectus non est remissio peccatorum.

SED contra est, quod dicitur Iacob. 5. Si in peccatis sit, dimittentur ei.

¶ Præterea, Omne sacramentum nouæ legis gratiam confert. Sed per gratiam fit remissio peccatorum. Ergo extrema vnctio, cum sit sacramentum nouæ legis, operatur ad remissionem peccatorum.

RESPONDEO dicendum, quod quodlibet sacramentum est institutum principaliter ad vnum effectum, quamuis etiam alios, ex consequenti, inducere possit: & quia sacramentum efficit quod figurat, ideò ex ipsa significatione sacramenti, debet accipi eius principalis effectus. Adhibetur autem hoc sacramentum, secundum modum cuiusdam medicationis, sicut Baptismus per modum ablutionis. Medicina autem est ad pellendum infirmitatem. Vnde principaliter hoc sacramentum est institutum ad sanandum infirmitatem peccati: vt sicut Baptismus est quædam spiritalis regeneratio, & pœnitentia quædam spiritalis suscitatio: ita & extrema vnctio sit quædam spiritalis sanatio, vel medicatio. Sicut autem corporalis medicatio præsupponit corporalem vitam in medicato, ita spiritalis spiritalis. Et ideò hoc sacramentum non datur contra defectus, quibus spiritalis vita tollitur, scilicet contra peccatum originale, vel mortale: sed contra illos defectus, quibus homo

R 2 spiri-

spiritualiter infirmatur, ut non habeat perfectum vigorem ad actus vitæ, gratiæ, vel gloriæ. Et hic defectus nihil aliud est, quam quædam debilitas & ineptitudo, quæ in nobis relinquitur ex peccato actuali vel originali: & contra hanc debilitatem homo roboratur per hoc sacramentum. Sed quia hoc robor gratia facit, quæ secum non comparitur peccatum: ided ex consequenti, si inuenit peccatum aliquod, vel mortale vel veniale, quo ad culpam tollit ipsum, dummodo non ponatur obex ex parte recipientis, sicut etiam de Eucharistia & confirmatione, supra dictum est*. Et ided etiam Iacob. de remissione peccati conditionaliter loquitur dicens, Si in peccatis sitis, dimittentur ei, scilicet quoad culpam; non enim semper delet peccatum, quia non semper inuenit; sed semper remittit quoad debilitatem prædictam, quam quidam reliquias peccati dicunt*. Qui dam vero dicunt, quod principaliter est institutum contra veniale, quod quidem non potest dum hæc vita agitur, perfecte curari: & ided sacramentum exeuntium speculariter contra veniale ordinatur. Sed hoc non videtur verum: quia pœnitentia sufficienter, etiam in hac vita, delet venialia peccata quoad culpam. Quod autem non potest euitari post peractam pœnitentiam, non aufert præcedenti pœnitentiæ suum effectum: & iterum hoc pertinet ad debilitatem prædictam. Vnde dicendum, quod principalis effectus huius sacramenti est remissio peccatorum quoad reliquias peccati, & ex consequenti etiam quoad culpam si eam inueniat.

Ad primum ergo dicendum, quod quamuis effectus principalis alicuius sacramenti possit haberi sine actuali perceptione illius sacramenti, vel sine sacramento, vel per aliud sacramentum ex consequenti: numquam tamen haberi potest sine proposito illius sacramenti. Et ided quia pœnitentia est principaliter instituta contra actuale culpam, quodcumque aliud sacramentum actuale culpam deleat ex consequenti

*Iacob. 5.
Beda, in
5. c. Iacob.
bis & in
e. 8. Luc.
† in hoc
artic.
† 3. p. 9.
65. ar. 1.
corp.*

*3. p. 9. 65.
ar. 1. cor.*

ti, non excludit necessitatem pœnitentiæ.

Ad secundum dicendum, quod extrema unctio aliquo modo, quantum ad illa tria, remittit peccatum. Quamuis enim culpa quo ad maculam sine cõtritione non dimittatur; tamen hoc sacramentum per gratiam quam infundit, facit quod ille motus liberi arbitrij in peccatum, sit contritio: sicut etiam in Eucharistia & Confirmatione potest accidere. Similiter etiam & reatus pœnæ temporalis diminuit: sed ex consequenti, in quantum debilitatem tollit: quia eandem pœnam leuius portat fortis, quàm debilis. Unde non oportet quod propter hoc minuatur satisfactio mensura. Reliquiæ autem peccati non dicuntur hic dispositiones ex actibus relictae, quæ sunt quidam habitus inchoati; sed quædam spiritualis debilitas in ipsa mente existens, qua sublata etiam eisdem habitibus vel dispositionibus manentibus, non ita potest inclinari mens ad peccatum.

Ad tertium dicendum, quod quando sunt multæ actiones ordinatæ ad vnum effectum, vltima est formalis respectu omnium præcedentium, & agit in virtute earum: & ideo in vltima unctio gratia infunditur, quæ effectum sacramento præbet.

ARTIC. II.

121

Vnctio sanitas corporalis sit effectus huius sacramenti?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod sanitas corporalis non sit effectus huius sacramenti. Omne enim sacramentum est medicina spiritualis. Sed spiritualis medicina ad spiritualem sanitatem ordinatur; sicut corporalis ad corporalem. Ergo sanitas corporalis non est effectus huius sacramenti.

¶ 2 Præterea, Sacramentum semper habet effectum suum in eo qui non fictus accedit. Sed quandoque non sanatur corporaliter, suscipiens hoc sacramentum, quantumcumque deuotus accipiat. Ergo sanitas corporalis non est effectus eius.

¶ 3 Præterea, Efficacia huius sacramenti nobis ostenditur Iacobi 5. Sed ibi non attribuitur sanatio

R 3 nis

nis effectus vnctiōni, sed orationi; dicit enim, Oratio fidei saluabit infirmum. Ergo corporalis sanatio non est effectus huius sacramenti.

SED contra, Operatio Ecclesiæ habet maiorem efficaciam post Christi passionem, quàm ante. Sed ante oleo inuncti per Apostolos, sanabantur; vt patet Marci 6. Ergo & nunc habet effectum in corporali sanatione.

¶ Præterea, Sacramenta significando efficiunt. Sed Baptismus per abluionem corporalem, quàm exterius facit, significat & efficit spiritualem. Ergo & extrema vnctio per sanationem corporalem, quàm exterius significat, efficit & causat spiritualem.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut Baptismus per abluionem corporalem facit spiritualemente emundationem à maculis spiritualibus, ita hoc sacramentum per medicationem sacramentalem exteriori facit sanationem interiorem. Et sicut ablutio Baptismi habet effectum corporalis abluionis, quia etiam corporalem mundationem facit: ita etiam extrema vnctio habet effectum corporalis medicationis, scilicet corporalem sanationem.

Sed hæc est differentia, quòd corporalis ablutio ex ipsa naturali proprietate elementi facit corporalem mundationem, & ideo semper eam facit: sed extrema vnctio non facit corporalem sanationem ex proprietate naturali materis, sed ex virtute diuina, quæ rationabiliter operatur. Et quia ratio operans numquam inducit secundarium effectum, nisi secundum quod expedit ad principale: ideo * ex hoc sacramento non semper sequitur corporalis sanatio, sed quando expedit ad spiritualemente sanationem; & tunc semper eam inducit, dummodo non sit impedimentum ex parte recipientis.

Ad primum ergo dicendum, quòd obiectio illa probat, quòd corporalis sanitas non sit effectus principalis huius sacramenti. Et hoc verum est.

Ad secundum patet solutio ex dictis*.

Ad tertium dicendum, quòd oratio illa est forma huius

*Aug. de
uisitatio
ne infir-
morū lib.
2. c. 4. t 9*

*Aug. ser.
215. de te-
pore t. 10
* alias in
Ber. in vi-
ta S. Ma-
lachie epi-
scop. &
Conc. Flo-
rent.*

*in corp.
huius ar.*

huius sacramenti, vt dictum est *. Et ideo hoc sacramentum ex sua forma habet efficaciam (quantum est de se) ad sanationem corporalem. * q. prae. ar. 8. et 9

ARTIC. III.

Virum hoc sacramentum characterem imprimat? 122

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod hoc sacramentum characterem imprimat. Character enim est signum distinctiuum. Sed sicut baptizatus distinguitur a non baptizato, ita vnctus a non vncto. Ergo sicut Baptismus imprimit characterem, ita & extrema vnctio.

¶ 2 Præterea, In ordinis & confirmationis sacramentis est vnctio, sicut & in hoc sacramento. Sed in illis imprimitur character. Ergo & in isto.

¶ 3 Præterea, In omni sacramento est aliquid quod est res tantum, & aliquid quod est sacramentum tantum, & aliquid quod est res & sacramentum. Sed non potest aliquid assignari in hoc sacramento, quod sit res & sacramentum, nisi character. Ergo & in hoc sacramento imprimetur character.

SED contra, Nullum sacramentum imprimens characterem iteratur. Hoc autem iteratur, vt dicitur *¶ 1. q. 33. a. 1*. Ergo non imprimit characterem.

¶ Præterea, Distinctio, quæ fit secundum characterem sacramentalem, est distinctio eorum, qui sunt in præsentia Ecclesie. Sed extrema vnctio confertur ei qui exit de præsentia Ecclesie. Ergo in eo non imprimetur character.

RESPONDEO dicendum, * quod character non imprimitur nisi in illis sacramentis, quibus homo ad aliquid sacrum deputatur. Hoc autem sacramentum est solum in remedium, & non deputatur per ipsum homo ad aliquid sacrum agendum vel suscipiendum. Et ideo non imprimitur in eo character. *Thom. 4. d. 4. q. 1. a. 4. q. 2. corp. et 3. p. q. 63. ar. 1. et 6*

Ad primum ergo dicendum, quod character facit distinctionem statuum, quantum ad ea quæ in Ecclesia sunt agenda: & talem distinctionem homo non habet ab alijs per hoc, quod ipse est inunctus.

R 4 Ad

Ad secundum dicendum, quod unctio, quæ fit in ordine & confirmatione, est unctio consecrationis, qua homo deputatur ad aliquid sacrum: sed hæc unctio est unctio medicationis. Et ideo non est simile.

Ad tertium dicendum, quod in hoc sacramento res & sacramentum non est character, sed quædam interior deuotio, quæ est spiritualis unctio.

QVÆST. XXXI.

† Concil. Irid. ses. 14 de sacram. extrinsec. vñtionis, c. 3.

De ministro † huius sacramenti, in tres articulos diuisa.

D Einde considerandum est de administratione huius sacramenti.

¶ Circa quod quæruntur tria.

¶ Primo, utrum laicus possit hoc sacramentum conferre?

¶ Secundo, utrum Diaconus?

¶ Tertio, utrum solus Episcopus?

ARTIC. I.

123

Tho. ubi supra, q. 2. a. 1. q. 1. & seq. * lai. 5.

Utrum laicus possit hoc sacramentum conferre?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod etiam laicus possit hoc sacramentum conferre. Quia hoc sacramentum habet efficaciam ex oratione, ut Iacobus * dicit. Sed oratio laici quandoque est in Deo accepta sicut sacerdotis. Ergo potest hoc sacramentum conferre.

¶ 2 Præterea, De quibusdam patribus in Aegypto legitur, quod oleum ad infirmos transmittēbant, & sanabantur. Et similiter dicitur de beata Genouefa, quod oleo infirmos ungebat. Ergo hoc sacramentum potest conferri etiam a laicis.

SED contra est, quod in hoc sacramento fit remissio peccatorum. Sed laici non habent potestatem dimittendi peccata. Ergo, &c.

RESPONDEO dicendum, quod secundum Dionysium Eccles. Hier. * sunt quidam exercentes actiones hierarchicas, & quidam recipientes tantum, qui sunt laici. Et ideo nullius sacramenti dispensatio laicis ex officio competit *. Sed quod baptizare possunt in casu

61. 5. non procul à prin. * 3. p. 9. 67. ar. 3. 4. & 5.